

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 Oslo
Oversendt elektronisk til postmottak@oed.dep.no

Oslo, 05.03.21

Svar på høring - forslag til ny forordning om retningslinjer for transeuropeisk infrastruktur (TEN-E)

1. Innledning/oppsummering: Norwea viser til høringsbrev av 25.01.21 og takker for anledningen til å komme med våre innspill. Norwea organiserer et flertall av vindkraftaktørene i Norge og arbeider for en langsiktig og bærekraftig utvikling av vindkraft til havs og til lands i Norge.

Oppsummeringsvis er vårt budskap at:

1. Forslaget utgjør en positiv styrking av tiltakene for å få på plass nødvendig infrastruktur for europeiske klima- og energimålsetninger. Det fortjener overordnet støtte fra norske myndigheter.
2. Forslaget definerer videre samarbeidsarenaer og prosesser for å effektivt fremme prioriterte infrastrukturprosjekter (PCler). Dette vil ha stor påvirkning på Norge og norske interesser innen bl.a. havvind og utviklingen bør følges nøye av norske myndigheter.
3. Det er viktig å få på plass en tilknytningsmodell som sikrer norsk adgang til arenaene og prosessene som etableres samt at infrastrukturprosjekter som involverer Norge kan dra fordel av PCI-status.

2. Positivt tiltak for samarbeid og infrastruktur – fortjener norsk politisk støtte: Europeiske klima- og energimålsetninger krever foruten velfungerende markeder mer samarbeid og sterkere forbindelser mellom land og energimarkeder. Forslaget søker derfor å legge til rette for effektiv etablering av bl.a. mellomlandsforbindelser og nett til havvindparker slik at europeiske klima- og energimålsetninger for 2030 og ambisjonen om klimanøytralitet i 2050 kan nås.

Forslaget utgjør en skjerping av virkemidlene i gjeldende forordning, som ikke er innlemmet i EØS-avtalen. Begrunnelsen er bl.a. knyttet til integrering av økt fornybar elektrisitetsproduksjon til elektrifisering, nye spesifikke tiltak for havvind og hydrogeninfrastruktur, samt utfordringer med å nå gjeldende ambisjoner for økt utvekslingskapasitet mellom landene.

Norwea deler vurderingen av at det er et stort behov for koordinering og effektivisering i forbindelse med tillatelser og etablering av europeisk energiinfrastruktur. I lys av lange ledetider og behovet for helhetlige energiløsninger er forordningens tilnærming med formalisering av samarbeid og koordinering positiv og godt egnet.

For ordens skyld er det verdt å understreke at mekanismene for prioritering av prosjekter og strømlinjeformet konsesjonsbehandling på ingen måte forplikter nasjonale konsesjonsmyndigheter til å fatte spesifikke vedtak. Betydningen av nasjonal kontroll med tillatelser til mellomlandsforbindelser er ivarettatt i forordningen.

Vi oppfatter også at forordningen i hovedsak er i tråd med norske offisielle synspunkter om betydningen av samarbeid, marked og infrastruktur i europeisk energi- og klimapolitikk. Norske myndigheter bør derfor etter vårt syn støtte opp om målsetningene og forordningen i sin dialog med EUs institusjoner.

2. Norge påvirkes – politisk oppmerksomhet og formidling av norske synspunkter: Forordningen oppdaterer kravene til og prosessene rundt fastsettelse av «Projects of Common Interest» (PCler) som skal prioriteres og stiller skjerpede krav strømlinjeforming av tillatelsesprosesser for disse.

I lys av økt politisk oppmerksomhet rundt norsk havvind er det særlig verdt å merke seg at det skal opprettes «one stop shops» for koordinert nettutvikling til havvind i bl.a. Nordsjøbassenget. Utbyggingsvolumer skal fastsettes av medlemsland sammen med Europakommisjonen.

Etablering av havvind og annen energiinfrastruktur under TEN-E kan åpenbart ha stor generell påvirkning på bl.a. nordisk kraftflyt på måter som blir viktig å forstå. Muligheten for støtte til PCl'er fra «Connecting Europe Facility» kan komme til å forsterke betydningen.

Prosessene og arenaene som etableres vil dessuten kunne ha stor påvirkning på Norge og norske aktørers muligheter til å påvirke nettutvikling og havvindprosjekter i Nordsjøbassenget *konkret*. Flere alternativer for et nordsjønett vurderes for tiden og mange miljøer, inklusive Norwea, har tatt til orde for at Statnett får et tydelig utredningsansvar. Dette arbeidet må ses i sammenheng med prosesser under TEN-E.

Disse forholdene taler etter Norweas syn for at arbeidet under forordningen bør få høy politisk oppmerksomhet fra Norge.

Det bør fra norske myndigheters side legges til rette for at norsk energibransje konsulteres om utviklingen. Norske myndigheter, fagmiljøer og ikke minst Statnett følger utviklingen nøye og fremmer norske synspunkter der det er naturlig. Norge kan bidra med nyttig kompetanse, ressurser og prosjekter her som ellers i det europeiske energi- og klimasamarbeidet.

3. Norsk tilknytning til infrastruktursamarbeidet – behovet for en god modell: I tillegg til å følge utviklingen og kommunisere norske synspunkter bør norske myndigheter sikre muligheten for norsk deltagelse.

For det første er det viktig at norske interesser er representert, også formelt, på arenaer der fremtidig energiinfrastruktur planlegges og gjennomføres. Med økt formalisering av energisamarbeid i Europa følger økt betydning av norsk tilstedeværelse.

For det andre er det ønskelig at også norske prosjekter skal kunne dra nytte av fordelene som følger av PCI-status. Det motsatte vil kunne representere en vesentlig konkurranseulempa for bl.a. norske havvindaktører.¹

Norwea mener derfor det er viktig at Norge finner en god modell for tilknytning til infrastruktursamarbeidet som gir norske myndigheter og norsk næringsliv de samme muligheter som medlemsland får.

At EU i større grad formaliserer energisamarbeidet mellom medlemsland og etablerer arenaer som ikke nødvendigvis er tilpasset virkeligheten slik den var da EØS-avtalen ble signert kan gi opphav til

¹ Det er verdt å merke seg at forordningen stiller strengere krav til såkalte «Projects of Mutual Interest» til tredjeland, og det vil være klare fordeler med en løsning der Norge ikke regnes som et tredjeland.

krevene vurderinger av EØS-relevans. Man bør i så måte vurdere å ta i bruk EØS-avtalens Protokoll 31 om samarbeid utenfor de fire friheter for å sikre norsk tilknytning.

Samarbeidet om klima og utslipp i ikke-kvotepliktig sektor viser at det er mulig å finne gode løsninger med EU der det er politisk vilje til det, og energiinfrastruktur trenger ikke være noe unntak.

Vi ser frem til ytterligere dialog med departementet om energiinfrastruktur og havvind.

For Norwea

Øistein Schmidt Galaaen

Fungerende administrerende direktør

Norwea